

Majmunski um

Za vrijeme blagdana majmun je posjetio budistički samostan. Očekivao je možda kako će nekome od brojnih posjetitelja koji donose hranu, ispasti kakav mango ili će možda netko slučajno zametnuti koju jabuku, što bi mu bio dobar ručak.

Dok je lunjao oko samostanske glavne dvorane, slučajno je čuo starog redovnika kako drži propovijed o „majmunskom umu.“ Pomislio je da bi to moglo biti važno za majmune, pa je poslušao.

„Majmunski um“, govorio je stari redovnik, „nemiran je um, um koji uvijek skače s jedne stvari na drugu, kao što i majmuni u džungli skaču s jedne grane na drugu. To je loš um koji teba usmjeriti prema prakticiranju meditacije, kako bi pronašao mir.“

Kada je majmun čuo da se majmunski um naziva lošim umom, naljutio se. „Kako on to misli da je majmunski um loš! Ja sam majmun i majmunski umovi su super. Ovi ljudi nas kleveću. To nije fer. Moram nešto učiniti po pitanju ove nepravde i uvrede časti!“ Tada je odskakutao kroz drveće duboko u šumu, kako bi prenio to svojim prijateljima.

Uskoro je velika grupa majmuna skakala gore-dolje skvičeći: „Neće im ta kleveta samo tako proći! To je diskriminacija! Kako se usuđuju? Ajmo uzet odvjetnika iz Fonda za zaštitu životinja. I mi majmuni imamo svoja prava!“

„Prekinite!“ naredio je vođa grupe. „Zar ne vidite da je redovnik bio u pravu. Pogledajte se kako skaćete gore-dolje i stvarate buku. To je rezultat vašeg majmunskog uma. Vi majmuni jednostavno ne možete biti mirni.“

Majmuni su tada shvatili da je njihov vođa u pravu. Svi oni nose prokletstvo majmunskoga uma i nikad neće pronaći mir. Spustili su glave i tugovali u tišini.

„Hej!“ rekao je majmun koji je bio u hramu. „Imam ideju. Čuo sam redovnika kako je rekao da se meditiranjem može nadvladati majmunski um i pronaći mir.“

Veseli majmuni ponovno su počeli skakati gore-dolje, vrišteći, „Da! To! Zakon! Ajmo meditirati. Hajdemo pronaći mir!“

Nakon što su se naskakali, jedan majmun je upitao:

„Kako se meditira?“

„Prvo treba pronaći jastučić da se na njega sjedne,“ rekao je jedan majmun.

„To! Zakon! Ajmo naći jastučice!“ Potom su se zaputili u šumu i nabrali velike količine trave i mekog lišća, kojima su oblikovali *zafuse*, što je budističko ime za jastučić na kojemu se meditira.“

„Što sad slijedi?“

„Sjednite na jastučić,“ rekao je majmun koji je bio u hramu.

„Prekrižite noge i položite svoj desni dlan preko lijevog, neka vam se palčevi lagano dodiruju. Držite leđa ravno. Zatvorite oči i usmjerite pažnju na svoje disanje.“

Bilo je to prvi put u povijesti da su majmuni meditirali.

Šuma nikad nije bila tiša. Nažalost, to nije dugo potrajalo.

„Oprostite! Oprostite!“ tišinu je prekinuo jedan majmun i svi ostali su otvorili oči. „Razmišljao sam. Zar ste svi zaboravili da smo danas planirali izvršiti pohod na onu plantažu banana za ručak? Ne mogu prestati razmišljati o tome. Zašto prvo lijepo ne odemo u napad na banane, to riješimo i maknemo s dnevnog reda, a onda ćemo meditirati?“

„To! Zakon! Super ideja!“ vrištali su drugi majmuni opet skačući gore-dolje te odoše u napad na plantažu.

Ukrali su mnogo banana, naslagali ih na hrpu i vratili se na svoje jastučice za meditaciju. Sjeli su, prekrižili noge, pažljivo postavili desni dlan preko lijevog, izravnali leđa, zatvorili oči i nastavili meditirati.

Nakon dvije minute jedna je majmunica digla ruku. „Oprostite! Oprostite! I ja sam razmišljala. Prije nego pojedemo te banane, najprije ih moramo oguliti. Ajmo to obaviti, onda ću moći meditirati bez razmišljanja o tome.“

„To! Zakon! I mi smo mislili isto to!“ vrištali su drugi majmuni. I opet su majmuni skakali gore i dolje, vikali i gulili banane.

Kada su ih sve ogulili i stavili na hrpu, majmuni su se vratili svojim jastučicama. Kao i prije, sjeli su, prekrižili noge, pažljivo postavili desni dlan preko lijevog, izravnali leđa, zatvorili oči i usmjerili pažnju na svoje disanje.

„Oprostite! Oprostite!“ povikao je još jedan majmun nakon samo jedne minute. „I ja sam razmišljao. Prije nego pojedemo te banane, moramo ih staviti u usta. Ajmo to prvo obaviti, a onda možemo meditirati u miru a da ne razmišljamo o tome.“

„To! Zakon! Kakva dobra ideja!“ I svi su majmuni ponovno skakali gore-dolje, stvarajući puno buke, i stavili su banane u usta. Nekoliko je majmuna strpalo u usta i po dvije banane, a jedan je stavio tri. Neki majmuni nisu ništa drukčiji od nekih ljudi. No, još ih nisu pojeli. To je bilo samo nešto što su morali obaviti kako ne bi više morali o tome razmišljati i kako bi mogli u miru meditirati.

Ponovno su sjeli na svoje jastučice, prekrižili noge, pažljivo položili desni dlan na lijevi, izravnali leđa, zatvorili oči i nastavili meditirati s bananama u ustima.

Naravno, kada su zatvorili oči, majmuni su pojeli sve banane, ustali i otišli. Bio je to kraj njihove jedine meditacijske sesije ikad.

Sada znate zašto je i nama ljudima teško pronaći mir. Većina nas ima majmunske umove, koji govore:
Obavit ću samo još ovu stvar, a onda ću se odmoriti.

I kao što sam rekao u svojoj prijašnjoj knjizi, jedino mjesto na kojem ćete naći ljude da „počivaju u miru“, jest groblje. I naravno, u budističkom samostanu!

*Ajahn Brahm (2015)
Slonica koja je izgubila sreću*